

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147

Ταχ. Κωδ.: 112 51

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

ΘΕΜΑ: «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγίδο των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*)»

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ **ΚΑΙ** **Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 10 και της παρ.2.α. του άρθρου 20 και του άρθρου 23 παρ.1,2 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60) όπως ισχύουν.
2. Τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 4270/2014) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας-δημόσιο λογιστικό». (Α' 143)
3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, όπως τέθηκε σε ισχύ με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (Α' 98) στη συνέχεια τροποποιήθηκε με το Κεφάλαιο Δεύτερο (παρ. Β) του ν.4320/2015 (Α' 29).
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων... Μετονομασία... και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α' 114), όπως ισχύει.
5. Το Π.Δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).
7. Τη με αρ. 340/2019 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη». (Β' 3051).

8. Το Ολοκληρωμένο Έργο LIFE-IP 4 NATURA «Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» (LIFE16 IPE/GR/000002), που υλοποιείται με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου και ιδίως τα συμπεράσματα της μελέτης «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*)» που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της δράσης A.1 του προγράμματος LIFE-IP 4 NATURA.
9. Την με α.π.οικ. .... διαβίβαση του σχεδίου της παρούσας απόφασης στην Επιτροπή Φύση 2000 και την από ..... διατύπωση σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω σχεδίου της Επιτροπής Φύση 2000.
10. Τα σχόλια και απόψεις που υποβλήθηκαν κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης, από ..... έως τις ....., του σχεδίου της παρούσας απόφασης.
11. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη που εκτιμάται στις 600.000 ευρώ και θα καλυφθεί από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ) 2014 – 2020.

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Εγκρίνεται Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*), σύμφωνα με τα ειδικώς καθοριζόμενα στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Σκοπός - στόχοι

1. Σκοπός του ΕΣΔ για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων είναι η συμβολή στη διασφάλιση της επιβίωσης του είδους στην Ελλάδα.
2. Στόχος του ΕΣΔ είναι η λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της διατήρησης και την επαύξηση αφενός του πληθυσμιακού μεγέθους και αφετέρου της γεωγραφικής εξάπλωσης του αγριόγιδου των Βαλκανίων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.
3. Οι ειδικότεροι στόχοι του ΕΣΔ είναι:
  - Η βελτίωση της σημερινής πληθυσμιακής κατάστασης και η επίτευξη ανοδικής πληθυσμιακής τάσης.
  - Η βελτίωση της κατάστασης των χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος.
  - Η διατήρηση της υφιστάμενης γεωγραφικής εξάπλωσης και η αύξηση αυτής τουλάχιστον κατά 10%, με παράλληλη διατήρηση και αύξηση του εύρους εξάπλωσης.
  - Η επίτευξη ικανής έκτασης και καταλληλότητας του ενδιαιτήματος για κάθε πληθυσμό.
  - Ο προσδιορισμός κρίσιμων ζωνών και η διασφάλιση συνδεσιμότητας μεταξύ των επιμέρους περιοχών εξάπλωσης.
4. Η στρατηγική για την επίτευξη των παραπάνω περιλαμβάνει μια σειρά από προτεινόμενες δράσεις, οι οποίες εντάσσονται στις παρακάτω δέσμες μέτρων:
  1. Πληθυσμιακή διατήρηση και βελτίωση

2. Διατήρηση και βελτίωση της κατάστασης των ενδιαιτημάτων
3. Διατήρηση και επέκταση των περιοχών εξάπλωσης – μείωση του κατακερματισμού τους
4. Καθορισμός θεσμικού πλαισίου
5. Επικοινωνία και εκπαίδευση
6. Διακρατική συνεργασία

Άρθρο 3

Πεδίο Εφαρμογής – εμπλεκόμενοι φορείς

1. **Περιοχές εφαρμογής** του ΕΣΔ είναι οι περιοχές εξάπλωσης και κατανομής του είδους, όπως αναφέρονται αναλυτικά, ανά δράση, στον πίνακα του Παραρτήματος II.
2. **Εμπλεκόμενες Υπηρεσίες και Φορείς** είναι οι Δημόσιες Αρχές, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) στις περιοχές εφαρμογής, καθώς και λοιποί ιδιωτικοί φορείς που συνδέονται με τις προτεινόμενες δράσεις/ μέτρα του παρόντος ΕΣΔ.

Άρθρο 4

Υλοποίηση - Παρακολούθηση - Εποπτεία του ΕΣΔ

Το Εθνικό σχέδιο Δράσης υλοποιείται, παρακολουθείται και εποπτεύεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας (ΔΔΦΠΒ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή/και τον ΟΦΥΠΕΚΑ, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες και εμπλεκόμενους φορείς, κατά περίπτωση.

Άρθρο 5

Αξιολόγηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης

1. Το χρονικό πλαίσιο του παρόντος ΕΣΔ για το Αγριόγιδο στην Ελλάδα θα έχει διάρκεια τρία (3) έτη.
2. Κατά τη διάρκεια υλοποίησής του θα γίνεται παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας (αξιολόγηση) των επιμέρους μέτρων / δράσεων με τη χρήση των δεικτών, τη συχνότητα και τη μεθοδολογία που αναφέρονται αναλυτικά στη μελέτη «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων» που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της δράσης Α.1 του προγράμματος LIFE-IP 4 NATURA και αναφέρεται στο προοίμιο της παρούσας απόφασης. Οι αναφορές του προγράμματος παρακολούθησης θα διαβιβάζονται στη ΔΔΦΠΒ και στον ΟΦΥΠΕΚΑ.
3. Η τελική αξιολόγηση του ΕΣΔ θα είναι εκτενής και θα συγκρίνονται τα αποτελέσματα των μέτρων που εφαρμόστηκαν με τους στόχους που έχουν τεθεί προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Η τελική αξιολόγηση θα διαβιβάζεται στην ΔΔΦΠΒ και στον ΟΦΥΠΕΚΑ.

Άρθρο 6

Παραρτήματα

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα I και II που αφορούν την αναλυτική παρουσίαση των δράσεων και την κατανομή τους στις περιοχές εξάπλωσης και κατανομής του είδους, αντίστοιχα.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, ... 2020

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέτρα για την επίτευξη των στόχων

1. Πληθυσμιακή διατήρηση και βελτίωση

Η δράση περιλαμβάνει:

α. Καθορισμό της φέρουσας Ικανότητας σε κάθε γεωγραφική περιοχή όπου υπάρχει πληθυσμός του είδους.

β. Επόπτευση- Φύλαξη

β.1 Χρήση κολάρων με δορυφορικούς πομπούς για παρακολούθηση των μετακινήσεων και του τόπου παραμονής ατόμων (και άρα και κοπαδιών) του είδους. Εφαρμογή στους τέσσερις μεγαλύτερους αριθμητικά πληθυσμούς του είδους Με τη δράση θα αντληθούν πολύτιμα δεδομένα για τη χρονική και χωρική χρήση των ενδιαιτημάτων από το αγριόγιδο και θα εντοπιστούν κρίσιμα ενδιαιτήματα.

β.2 Δημιουργία (κατόπιν σχετικής μελέτης) και ενεργοποίηση δομών εποπτείας/φύλαξης που θα διενεργούν περιπολίες στα ενδότερα των ενδιαιτημάτων του είδους με αποκλειστικό σκοπό τον ουσιαστικό περιορισμό ή και την ολοκληρωτική πάταξη της λαθροθηρίας. Ενσωμάτωση αυτών σε υφιστάμενες κρατικές υπηρεσίες ή, εναλλακτικά, ενεργοποίηση υπαρχόντων δομών.

γ. Διατήρηση γενετικής ευρωστίας πληθυσμών

γ.1 Ταυτοποίηση του γενετικού προφίλ του πληθυσμού στο Δάσος Φρακτού (Ροδόπη) και συσχέτισή του με εκείνο άλλων πληθυσμών του ίδιου ή διαφορετικών υποειδών του Βόρειου αγριόγιδου (π.χ. *R. r. turicarpa* και *R. r. carpathica*). Διερεύνηση τυχόν επιμιξιών, πιθανά ως αποτέλεσμα εσκεμμένων τεχνητών απελευθερώσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων για την άγρια πανίδα («εμπλουτισμών») στο βόρειο τμήμα της οροσειράς της Ροδόπης ή στα ενδότερα της Βουλγαρίας.

γ.2. Ταυτοποίηση του γενετικού προφίλ και των ιδιομορφιών του πληθυσμού του είδους στο όρος Όλυμπος, που χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα χαμηλή γενετική ποικιλότητα.

δ. Προστασία από ασθένειες

Ενέργειες διάγνωσης και αποσαφήνισης υφιστάμενης ασθένειας με εμφανή συμπτώματα στο τρίχωμα του είδους (πιθανά δερματοφύλλωση), η οποία έχει εντοπιστεί στον πληθυσμό της Τύμφης. Διατύπωση προτάσεων δράσης και εφαρμογή ενεργειών, αναλόγως της σοβαρότητας της ασθένειας και του κινδύνου επέκτασής της, σε ολόκληρο τον πληθυσμό της Τύμφης και ενδεχομένως στους γειτονικούς πληθυσμούς της Βόρειας Πίνδου.

2. Διατήρηση και βελτίωση της κατάστασης των ενδιαιτημάτων

Για την προστασία του ενδιαιτήματος του είδους θα γίνουν ενέργειες που αφορούν:

α. Περιορισμό του οδικού δικτύου

α.1 Χρήση οδοφραγμάτων (μπάρες) περιορισμού της χρήσης υφιστάμενων δασικών και ορεινών δρόμων (σε εποχιακή ή ετήσια βάση) εντός ή κοντά στα κρίσιμα ενδιαιτήματα του είδους ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος από λαθροθηρία, παρουσία τουριστών ή

μηχανοκίνητων οχημάτων, εντατικοποίηση της κτηνοτροφίας κ.ά. Διατύπωση προτάσεων για εποχιακό ή ετήσιο αποκλεισμό ορισμένων από τους υπάρχοντες δρόμους που διασχίζουν ή οδηγούν σε κρίσιμα ενδιαιτήματα του είδους.

α.2 Εντοπισμός περιοχών που επικαλύπτονται με ενδιαιτήματα του είδους και δεν φέρουν δρόμους, διατήρησή τους και διασφάλιση της παραμονής τους σε καθεστώς άνευ δρόμων. Αποσαφήνιση του καθεστώτος προστασίας των περιοχών αυτών, σε συνδυασμό με την ύπαρξη κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους στο εσωτερικό τους ή σε σχετικά κοντινή απόσταση.

β. Εξασφάλιση πρόσβασης σε νερό

Δημιουργία θέσεων παροχής ύδατος σε επιλεγμένα μέρη για τον κάθε πληθυσμό του είδους. Η δράση αφορά περισσότερο τους πληθυσμούς που συναντώνται σε ιδιαίτερα άνυδρες περιοχές, όπως περιοχές με ασβεστολιθικά γεωλογικά υποστρώματα και περιοχές που παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό κατακρημνισμάτων ή βρίσκονται στα νότια όρια της εξάπλωσης του είδους κ.ά. Εκτέλεση έργων κατάλληλης διαμόρφωσης εγκαταλελειμμένων πηγών και υδατοσυλλογών (π.χ. καθάρισμα από φερτά υλικά), κατασκευή σε επιλεγμένες θέσεις ποτιστρών και τεχνητών ή ημι-φυσικών υδατοσυλλογών συγκέντρωσης πηγαίου ή βρόχινου ύδατος. Μέτρα αποφυγής συγκέντρωσης και πολύωρης παραμονής κτηνοτροφικών ζώων (κυρίως βοοειδών) σε πηγές ύδατος, σε ορισμένες περιπτώσεις. Μέριμνα (ενδεχομένως) για τη μεταφορά νερού με όχημα, σε ορισμένες περιπτώσεις.

3. Διατήρηση και επέκταση των περιοχών εξάπλωσης – μείωση του κατακερματισμού τους

Η δέσμη μέτρων λαμβάνεται για να επιτευχθεί η διατήρηση της υφιστάμενης εξάπλωσης, η ενίσχυση της επικοινωνίας των επιμέρους πληθυσμών και η εγκατάσταση, με φυσικό τρόπο, νέων πληθυσμών σε περιοχές που σήμερα δεν εμφανίζεται το είδος. Οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- παραγωγή χάρτη καταλληλότητας του ενδιαιτήματος, σε εθνική κλίμακα, με μοντελοποίηση των κύριων παραμέτρων των οικολογικών απαιτήσεων του είδους,
- εντοπισμό περιοχών στις οποίες το αγριόγιδο θα μπορούσε να αναπτύξει ικανούς πληθυσμούς στο μέλλον,
- καθορισμό διαδρόμων συνδεσιμότητας μεταξύ των περιοχών των σημερινών πληθυσμών ή εκείνων που πιθανά θα δημιουργηθούν στο μέλλον,
- διατύπωση προτάσεων για τις κατάλληλες περιοχές που θα μπορούσε να λάβει χώρα στο μέλλον φυσική ή τεχνητή εγκατάσταση πληθυσμών του είδους
- διατύπωση προτάσεων για τη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων ώστε, τυχόν σχετικές δράσεις που θα αποφασισθούν, να έχουν μεγάλες πιθανότητες επιτυχίας.

4. Καθορισμός θεσμικού πλαισίου

Η δράση στοχεύει στην αποσαφήνιση της υφιστάμενης νομοθεσίας και στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσής της. Περιλαμβάνει:

- τη σύνταξη έκθεσης αναφορικά με τη χρήση ευρημάτων γενετικού υλικού (DNA) σε περιπτώσεις παράνομης θήρευσης,
- αποτύπωση και αποσαφήνιση της σημερινής διαδικασίας τεκμηρίωσης της παράνομης θήρευσης αγριόγιδου με τη χρήση γενετικού υλικού,
- σαφή καθορισμό εργαστηρίου αναλύσεων και σχετικών διαδικασιών (ποιος, τι, πού, πότε, πως), ώστε να διασφαλίζεται η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων,
- διατύπωση προτάσεων βελτίωσης του σημερινού καθεστώτος,
- ενημέρωση και παροχή υποστήριξης προς τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να είναι σε θέση να ακολουθήσουν τις σχετικές διαδικασίες.

5. Συμπλήρωση της γνώσης για το είδος Η δράση αφορά την παρακολούθηση των πληθυσμιακών μεγεθών, της γεωγραφικής εξάπλωσης και των δημογραφικών χαρακτηριστικών κάθε πληθυσμού του είδους, με επιτόπιες καταγραφές από εξειδικευμένους έμπειρους επιστήμονες, σύμφωνα με αναγνωρισμένες επιστημονικές μεθόδους. Η παρακολούθηση θα λαμβάνει χώρα σε ετήσια βάση και, σε περίπτωση αδυναμίας, ανά τριετία.

6. Επικοινωνία και εκπαίδευση

Η δράση περιλαμβάνει την παραγωγή υλικού και την οργάνωση σεμιναρίων/ εκδηλώσεων.

α. Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού

- α1. Παραγωγή εκπαιδευτικού εγχειριδίου εντοπισμού και αναγνώρισης του αγριόγιδου στο πεδίο για χρήση του από τα στελέχη κρατικών υπηρεσιών (ΔΥ), ΦΔΠΠ, φυλάκων θήρας των ΚΟ, άλλων οργανισμών ή ειδικών επιστημόνων/ερευνητών.
- α2. Σύνταξη και εκτύπωση εύχρηστου οδηγού πεδίου για την παρακολούθηση του είδους όπου απαιτείται η καταγραφή άμεσων και έμμεσων παρατηρήσεων (απευθείας οπτικές καταγραφές ζώων, καταγραφή βιοδηλωτικών ιχνών, δεδομένα από αυτόματα καταγραφικά μηχανήματα). Ο οδηγός θα συνοδεύεται από αρχείο με οπτικοακουστικό υλικό και επεξηγηματικές φωτογραφίες και βίντεο με παραδείγματα.

β. Διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων/ ημερίδων για:

β.1 το προσωπικό υπηρεσιών και φορέων που έχουν άμεση σχέση με το αγριόγιδο, όπως Δασική Υπηρεσία, Φορείς Διαχείρισης ΠΠ, καθώς και στους φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών/ Συλλόγων. Η θεματολογία θα αφορά τη βιολογία του είδους και τους τρόπους διαχείρισης, προστασίας, φύλαξης των πληθυσμών του και ειδικά τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα κάθε υπηρεσίας προς αυτή την κατεύθυνση.

β.2 εθελοντές που θα συμμετέχουν στην καταγραφή παρουσίας του είδους και στην καταγραφή δημογραφικών χαρακτηριστικών και απειλών.

γ. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών

- γ.1 Δημιουργία δικτύου ομάδων εθελοντών (κοινωνία των πολιτών- citizen sciences), σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό τη συνεχή καταγραφή δεδομένων που αφορούν το αγριόγιδο και τη διαρκή ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.
- γ.2 Διεξαγωγή ημερίδων ενημέρωσης για το αγριόγιδο σε συγκεκριμένες ομάδες στόχους που χρησιμοποιούν το ενδιαίτημα αυτού για τις δικές τους ανάγκες (κυνηγοί, κτηνοτρόφοι, δασεργάτες, ορειβάτες, διαχειριστές ορειβατικών καταφυγίων κ.ά.).
- γ.3 Παραγωγή λευκώματος για το αγριόγιδο και τα χαρακτηριστικά του ενδιαιτήματός του, καθώς και για τα ορεινά οικοσυστήματα στα οποία αυτό απαντάται. Το λεύκωμα θα συμβάλει στην ενημέρωση των στελεχών υπηρεσιών φορέων που σχετίζονται με τη διαχείριση του περιβάλλοντος και στην ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.
- γ.4 Παραγωγή ντοκιμαντέρ και σύντομων ενημερωτικών σπότ (social media) για χρήση στα Κέντρα Πληροφόρησης των ΦΔΠΠ/ΜΔΠΠ, στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και στα τοπικά τηλεοπτικά κανάλια των περιοχών όπου υπάρχουν πληθυσμοί του είδους.

7. Διακρατική Συνεργασία

Η δράση στοχεύει στην ανάπτυξη συνεργασίας και ενίσχυσης των δεσμών, μεταξύ υπηρεσιών και φορέων γειτονικών χωρών (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία). Θα διοργανωθεί συνέδριο για το Βαλκανικό αγριόγιδο, με αντικείμενο κυρίως την προστασία και διαχείριση των διασυνοριακών πληθυσμών του και τον εντοπισμό των κοινών προβλημάτων στη διαχείριση του είδους. Έμφαση θα δοθεί στην έναρξη των κατάλληλων διαδικασιών για την εφαρμογή κοινών στρατηγικών για την προστασία και ορθή διαχείριση των διακρατικών πληθυσμών του είδους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ ΕΣΔ ΓΙΑ ΤΟ ΑΓΡΙΟΓΙΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ	ΔΡΑΣΗ	Συσχέτιση με απειλές / πιέσεις	Περιοχές και πληθυσμοί εφαρμογής
Πληθυσμιακή διατήρηση & βελτίωση	Καθορισμός φέρουσας Ικανότητας σε κάθε γεωγραφική περιοχή παρουσίας του είδους	Όλες οι απειλές/ πιέσεις	Όλοι οι πληθυσμοί εντός Προστατευόμενων Περιοχών
	Επόπτευση – Φύλαξη με χρήση κολάρων με δορυφορικούς πομπούς		
	Δημιουργία και ενεργοποίηση δομών εποπτείας-φύλαξης	Λαθροθηρία	Όλοι οι πληθυσμοί εντός Προστατευόμενων Περιοχών
	Ταυτοποίηση γενετικού προφίλ πληθυσμού Ροδόπης (Δάσος Φρακτού)	Μειωμένη γονιμότητα / γενετική υποβάθμιση (ενδοδιασταύρωση και ενδογαμία)	Δάσος Φρακτού (Ροδόπη)
	Ταυτοποίηση γενετικού προφίλ πληθυσμού Ολύμπου		Όρος Όλυμπος
	Προστασία από ασθένειες (διάγνωση υφιστάμενης ασθένειας στον πληθυσμό της Τύμφης)	Εξάπλωση ασθενειών/ επιδημιών	Όρος Τύμφη
Διατήρηση Ενδιαιτημάτων	Περιορισμός χρήσης του οδικού δικτύου (οδοφράγματα, μπάρες)	Λαθροθηρία/ Θήρα / Σπορ, τουρισμός και δραστηριότητες αναψυχής / Εξόρυξη ορυκτών / Δρόμοι	Γράμμος, Τύμφη, Σμόλικας, Γκιώνα, Βαρδούσια, Οίτη, Λύγκος- Βάλια Κάλντα, Τραπεζίτσα, Ροδόπη, Χατζή, Τζουμέρκα
	Διατήρηση περιοχών σε καθεστώς άνευ δρόμων	Λαθροθηρία / Δρόμοι	Όλοι οι πληθυσμοί
	Εξασφάλιση πρόσβασης σε νερό με δημιουργία και διατήρηση θέσεων παροχής νερού	Μεταβολές της θερμοκρασίας εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής	Τύμφη, Γκιώνα, Μπισκέλι, Στούρος, Τραπεζίτσα, Όλυμπος, Βαρδούσια
Διατήρηση και επέκταση της ζώνης εξάπλωσης	Διερεύνηση και αποτύπωση σε χάρτη των κατάλληλων περιοχών εξάπλωσης και διαδρόμων επικοινωνίας τους	Όλες οι απειλές / πιέσεις	Όλη η επικράτεια της χώρας
Καθορισμός θεσμικού πλαισίου	Αποσαφήνιση της υφιστάμενης νομοθεσίας και προτάσεις βελτίωσης	Λαθροθηρία	Όλοι οι πληθυσμοί
Παρακολούθηση πληθυσμών	Επιτόπιες καταγραφές μεταβολής των πληθυσμιακών μεγεθών και της γεωγραφικής εξάπλωσης	Όλες οι απειλές / πιέσεις	Όλοι οι πληθυσμοί εντός Προστατευόμενων Περιοχών
Επικοινωνία και εκπαίδευση	Παραγωγή εγχειριδίου εντοπισμού και αναγνώρισης του αγριόγιδου	Όλες οι απειλές/ πιέσεις	Όλοι οι πληθυσμοί

	Παραγωγή οδηγού πεδίου για την παρακολούθηση του είδους Διεξαγωγή σεμιναρίων στο προσωπικό υπηρεσιών και φορέων Διεξαγωγή σεμιναρίων σε ομάδες εθελοντών Δημιουργία δικτύου ομάδων εθελοντών (citizen sciences) για καταγραφή στοιχείων Διεξαγωγή ημερίδων ενημέρωσης σε ομάδες στόχους (κυνηγοί, κτηνοτρόφοι, δασεργάτες, ορειβάτες) Παραγωγή λευκώματος για το είδος και τα ενδιαυτήματά του Παραγωγή ντοκιμαντέρ και σύντομων ενημερωτικών σπότ		Όλοι οι πληθυσμοί εντός Προστατευόμενων Περιοχών
Διακρατική Συνεργασία	Διεξαγωγή συνεδρίου για το Βαλκανικό αγριόγιδο με έμφαση στην προστασία και διαχείριση των διασυνοριακών πληθυσμών του	Απειλές και πιέσεις έξω από το κράτος μέλος / Απειλές και πιέσεις έξω από την επικράτεια της ΕΕ	Όλοι οι παραμεθόριοι / διασυνοριακοί πληθυσμοί